

Рейтинговий звіт

(версія для публікації)

Кредитний рейтинг банку за українською національною шкалою:	uaAAA
Інтерпретація рейтингу за національною шкалою:	Позичальник (банк) з рейтингом uaAAA характеризується найвищою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками (банками)
Дата присвоєння рейтингу:	26 березня 2018 року

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРСОЦБАНК"

(повна назва банку)

03150, м. Київ, ВУЛИЦЯ КОВПАКА, будинок 29

(місце знаходження банку)

Скорочена назва:	ПАТ"УКРСОЦБАНК"
Дата реєстрації:	27.09.1991
Код ЄДРПОУ	00039019
Голова правління	Світек Іван - керівник з 01.02.2018
Телефон	+380442054555
Факс	+380442054556
Web-сайт	https://www.ukrsotsbank.com/

*Цей звіт є рейтинговим дослідженням, що виражає думку аналітиків РА «Експерт-Рейтинг».
Звіт є обґрунтуванням присвоєного рейтингу, який також є думкою аналітиків РА «Експерт-Рейтинг».*

Обмеження та умови використання рейтингового звіту читайте на останній сторінці звіту

1. Загальна інформація

У 2018 році ПАТ "УКРСОЦБАНК" (надалі – «Укрсоцбанк», «Банк») виповниться 28 років. За 27 років плідної діяльності Укрсоцбанк став одним з найбільших банків на українському ринку фінансових послуг, послугами якого користується майже мільйон українців.

Історія Укрсоцбанку сягає початку 1990-х років, коли відбулося відокремлення Банку, його трансформація з республіканської контори Житлосоцбанку СРСР у окрему фінансову установу. Це був дуже важливий та відповідальний період, адже попереду в новоствореного Банку стояли й нові задачі. Наприкінці 1990-х відбулась консолідація пакету акцій, а у 2000 році – зміна наглядової ради, зміна менеджменту та поява бізнес-орієнтованих акціонерів, які встановили амбітні задачі щодо швидкої модернізації, оновлення та розвитку Укрсоцбанку.

З 2003 року почалось планомірне швидке зростання Банку. На наступному етапі відбулось розуміння акціонерами того, що великий банківський бізнес, який швидко зростає, потребує капітального підживлення, а також дещо іншої структури власності. Тому протягом 2007-2008 років відбувався активний пошук інвесторів, результатом якого стало входження Укрсоцбанку до авторитетної міжнародної групи UniCredit.

31 жовтня 2016 року відбулася знакова подія для всього українського ринку: було підписано найбільшу в історії країни угоду між двома міжнародними групами про перехід 99,9% акцій Укрсоцбанк від UniCredit Group до АВН Holdings S.A. (АВНН), при цьому UniCredit Group став міноритарним акціонером АВНН з часткою 9,9%. Банк розпочав нову сторінку свого розвитку на фінансовому ринку України та з 1 грудня 2016 року повернувся до свого історичного бренду – Укрсоцбанк.

В результаті угоди, фінансова установа поєднала в собі європейську якість сервісу UniCredit, багаторічні традиції дбайливого ставлення до клієнта Укрсоцбанку, а також міжнародний банківський досвід АВНН у різних країнах Європи, зокрема в СНД. Кінцева мета угоди – створення єдиного потужного банку на базі Укрсоцбанку та ПАТ «АЛЬФА-БАНК» (Україна), що дуже ймовірно стане одним із найбільших приватних банків в Україні. Відповідно, кредитний рейтинг Банку має відображати не тільки результати поточних фінансових показників, але і враховувати той факт, що Укрсоцбанк та ПАТ «АЛЬФА-БАНК» входять до однієї фінансової групи, контролюються АВН Holdings S.A., та знаходяться у процесі інтеграції.

2. Ринкова частка і ділова активність

Оцінюючи ринкову частку Укрсоцбанку в банківській системі України, слід враховувати, що Банк має тривалу історію та відноситься до категорії великих універсальних банків. Також слід враховувати, що з листопада 2016 року Укрсоцбанк знаходився у стадії зміни бізнес-моделі, яка, на думку Агентства, є більш прийнятною до операцій в країнах колишнього СРСР. Також Укрсоцбанк тривалий час знаходився у стадії міграції активів та пасивів на баланс ПАТ «АЛЬФА-БАНК», що призводило до відповідного зменшення розрахункової номінальної частки Укрсоцбанку на ринку. За період з 01.01.2015 по 01.01.2018 рр., частка Банку в активах банківської системи знизилась з 3,67% до 2,17%, у зобов'язаннях – з 3,6% до 2,02% (табл. 1). Відповідне зниження Агентство вважає закономірним. Але якщо розрахувати номінальну частку активів обох банків у чистих активах банківської системи станом на 01.01.2018, то цей показник перевищить 5,8%. Тобто об'єднання обох банків у один ймовірно призведе до створення в Україні найбільшого приватного банку.

Таблиця 1

Данні про активи та зобов'язання ПАТ "УКРСОЦБАНК" у порівнянні із загальними даними по банківській системі України, млн грн, %, п.п.

Показник					(млн грн, %)	
	01.01.2018	01.01.2017	01.01.2016	01.01.2015	Зміна	Темп приросту, %
Активи банківської системи	1 350 403,38	1 258 643,60	1 252 570,44	1 316 717,87	33 685,51	2,56%
Активи Банку	29 248,96	37 098,31	54 219,16	48 258,33	-19 009,37	-39,39%
Частка активів банку у банківській системі	2,17%	2,95%	4,33%	3,67%	-1,50 п.п.	-
Зобов'язання банківської системи	1 190 551,66	1 142 209,23	1 157 656,58	1 168 655,26	21 896,40	1,87%
Зобов'язання Банку	24 092,32	28 983,15	40 482,27	42 019,70	-17 927,38	-42,66%
Частка зобов'язань банку у банківській системі	2,02%	2,54%	3,50%	3,60%	-1,58 п.п.	-

Джерело: данні НБУ, розраховано ТОВ "РА "Експерт-Рейтинг"

Примітка: сприймаючи данні таблиці, слід враховувати зміни, які проводив НБУ у методології складання публічної звітності банків у 2015–2017 рр.

Таким чином, розглядаючи Укрсоцбанк як частину єдиної фінансової групи, яка найближчим часом перетвориться у єдиний банк, Агентство вважає, що ринкова частка такого об'єднаного банку може коливатись у межах 5-7% чистих активів банківської системи України. Об'єднання банків призведе до синергетичного

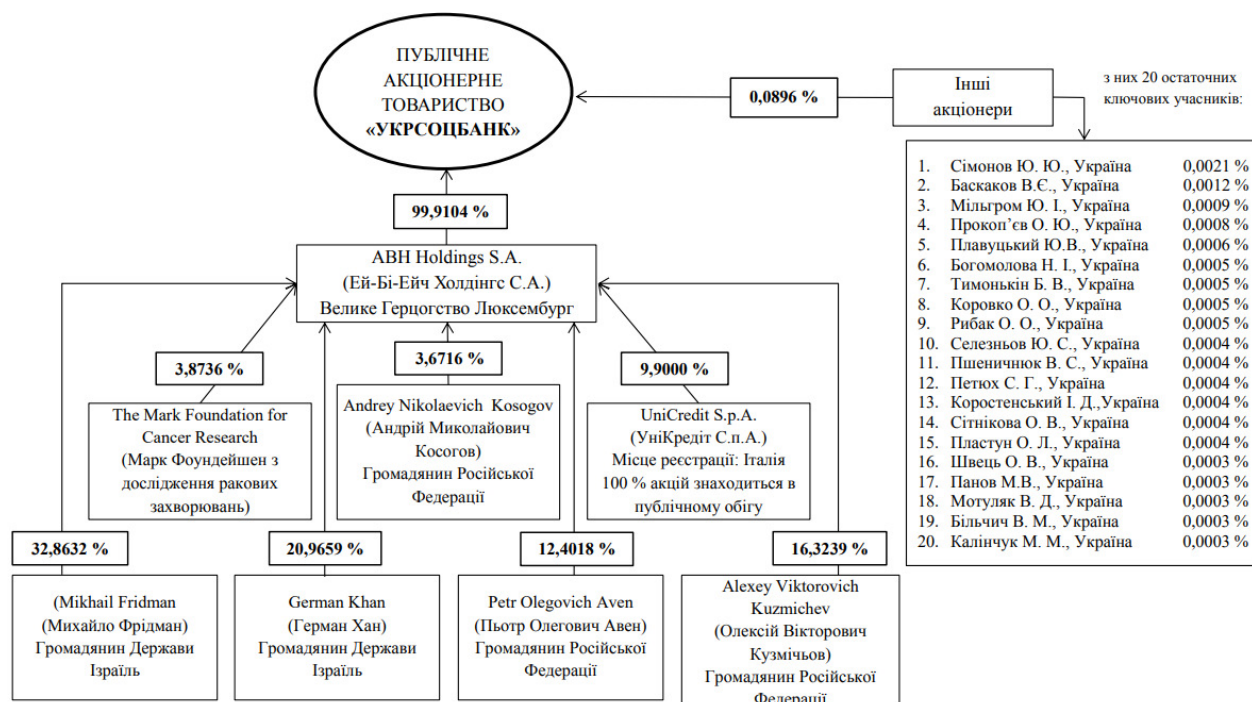
ефекту через економію на витратах, а сама частка 5-7% є доволі великою для того, щоб відігравати на українському банківському ринку в цілому, і зокрема у сегменті недержавних банків, значну роль.

3. Зовнішня підтримка

99,9104% акцій ПАТ «Укрсоцбанк» було сконцентровано у компанії з Люксембургу ABN Holdings S.A. (ABNH). ABNH має інвестиції в ряді банківських груп на території країн СНД та Європи, включаючи банки в Україні, Росії, Казахстані, Білорусі та Нідерландах. ABNH є частиною приватного фінансово – інвестиційного консорціуму Альфа-Груп. Альфа-Груп – це не юридичне об'єднання, а сукупність незалежних один від одного бізнесів, що здійснюють свою діяльність переважно на ринках СНД. UniCredit Group, італійська банківська група, що охоплює 17 країн, стала міноритарним акціонером ABNH (9,9% акцій), а також одним з кінцевих бенефіціарів Банку з 31 жовтня 2016 р.

Пакети акцій ABNH доволі розпорозені між акціонерами, що виключає наявність єдиного центру впливу. Тому рішення ABNH мають ознаки колегіальних і, враховуючи міжнародний статус групи, проводяться з використанням найкращих практик корпоративного управління.

Схема 1. Схематичне зображення структури власності ПАТ «УКРСОЦБАНК» на 01.01.2018 р.

Отже, Агентство ідентифікувало ABNH як мультинаціональну фінансову групу з певним рівнем спеціалізації на банківському бізнесі та із штаб-квартирою у Люксембурзі.

Таблиця 2

Основні показники діяльності ABN Holdings S.A. (ABNH) за 2016 рік, млрд дол. США, %

Показник	2016 (31.12.2016)	2015 (31.12.2015)	Зміна	Темп приросту, %
Процентні доходи (Interest income)	3,117	3,620	-0,503	-13,90%
Чистий процентний дохід (Net interest income)	1,520	1,482	0,038	2,56%
Прибуток до оподаткування (Profit before taxes)	-0,030	1,536	-1,566	-
Активи всього (Total assets)	42,654	34,596	8,058	23,29%
Грошові кошти та їх еквіваленти (Cash and cash equivalent)	4,972	3,751	1,221	32,55%
Кредити та аванси клієнтів (Loans and advances to customers)	25,109	22,042	3,067	13,91%
Зобов'язання всього (Total Liabilities)	36,742	30,086	6,656	22,12%
Акціонерний капітал (Shareholders' equity)	5,912	4,510	1,402	31,09%

Джерело: Дані компанії ABN Holdings S.A. за 2015-2016 рр.

Аналіз даних ABNH показав, що на початок 2017 року Холдинг мав грошові кошти та їх еквіваленти у сумі 4,972 млрд дол. США, його кредитний портфель становив 25,109 млрд дол. США, а обсяг активів – 42,654 млрд дол. США (табл. 2). 2016 рік Холдинг завершив із незначним збитком. Масштаб роботи ABNH вказує на той факт, що Холдинг здатний надати фінансову підтримку своєму бізнесу в Україні в будь-який час.

Під час підготовки рейтингового звіту, у ABNH не було виявлено кредитних рейтингів від інших рейтингових агентств. Втім афілійована компанія ABN Financial Limited (ABNF) мала довгострокові кредитні рейтинги від міжнародних рейтингових агентств Fitch на рівні BB зі стабільним прогнозом та Standard & Poor's на рівні B+ з позитивним прогнозом за міжнародною шкалою. Агентство нагадує, що кредитні рейтинги

України від Fitch та Standard & Poor's були зафіксовані на рівні В- за міжнародною шкалою. Тобто афілійована з АВНН структура мала рейтингову оцінку вище за суверенний рейтинг України.

Оскільки в момент присвоєння кредитного рейтингу ПАТ «Укрсоцбанк» відбувається реорганізація Банку у спосіб, який буде визначений акціонерами, із подальшим об'єднанням з ПАТ «АЛЬФА-БАНК», Агентство вважає суттєвою інформацією, розповсюджену ПАТ «АЛЬФА-БАНК» у другій половині 2017 року. ПАТ «АЛЬФА-БАНК» оголосив, що до складу акціонерів ПАТ «АЛЬФА-БАНК» з часткою 9,9% увійшов міжнародний інвестиційний фонд MSP Stiftung (Ліхтенштейн). За результатами угоди, після узгодження з регуляторними органами України, Головою Спостережної ради ПАТ «АЛЬФА-БАНК» був призначений австрійський банкір Мартін Шведлера.

Інвестиційний фонд MSP Stiftung був створений Мартіном Шлаффом, який є одним з найбільших австрійських бізнесменів з інтересами в фінансовому секторі та промисловому виробництві. MSP Stiftung є співвласником банку Sigma Kreditbank AG (Ліхтенштейн), що спеціалізується на роздрібному кредитуванні. Також фонд володіє майже 25% акцій компанії RHI Magnesita NV – глобального виробника високоякісних вогнетривких виробів, які використовуються у високотемпературних промислових процесах.

На думку Агентства, вихід на український ринок інвестиційного фонду MSP Stiftung відкриває новий етап у розвитку банківського бізнесу в Україні. Прихід інвестиційного фонду і призначення головою Наглядової ради ПАТ «АЛЬФА-БАНК» професійного банкіра з досвідом роботи в ЄС - це перший такий прецедент з часів закінчення банківської кризи 2014-2016 рр. в Україні.

Таким чином, у перспективі об'єднаний банк ПАТ «АЛЬФА-БАНК» та Укрсоцбанку буде мати у якості акціонерів інвестиційний фонд MSP Stiftung та АВНН із міноритарною часткою UniCredit S.p.A. Угода з MSP Stiftung збільшує вплив європейських інвесторів на управлінські процеси у майбутньому об'єднаному банку та створює гарні передумови для залучення нового капіталу для розвитку Банку у разі необхідності.

4. Адекватність капіталу

Станом на 01.01.2018 р. статутний капітал Укрсоцбанку перевищував нормативне значення у 200 млн грн і складав 16,546 млрд грн. Власний капітал на ту ж дату становив 5,157 млрд грн. За 2017 рік власний капітал Банку зменшився на 37,64% або на 3,11 млрд грн. Відповідна динаміка була обумовлена процесами об'єднання банків, міграцією активів та пасивів а також формально збитковою діяльністю Укрсоцбанку в процесі реорганізації.

Таблиця 3

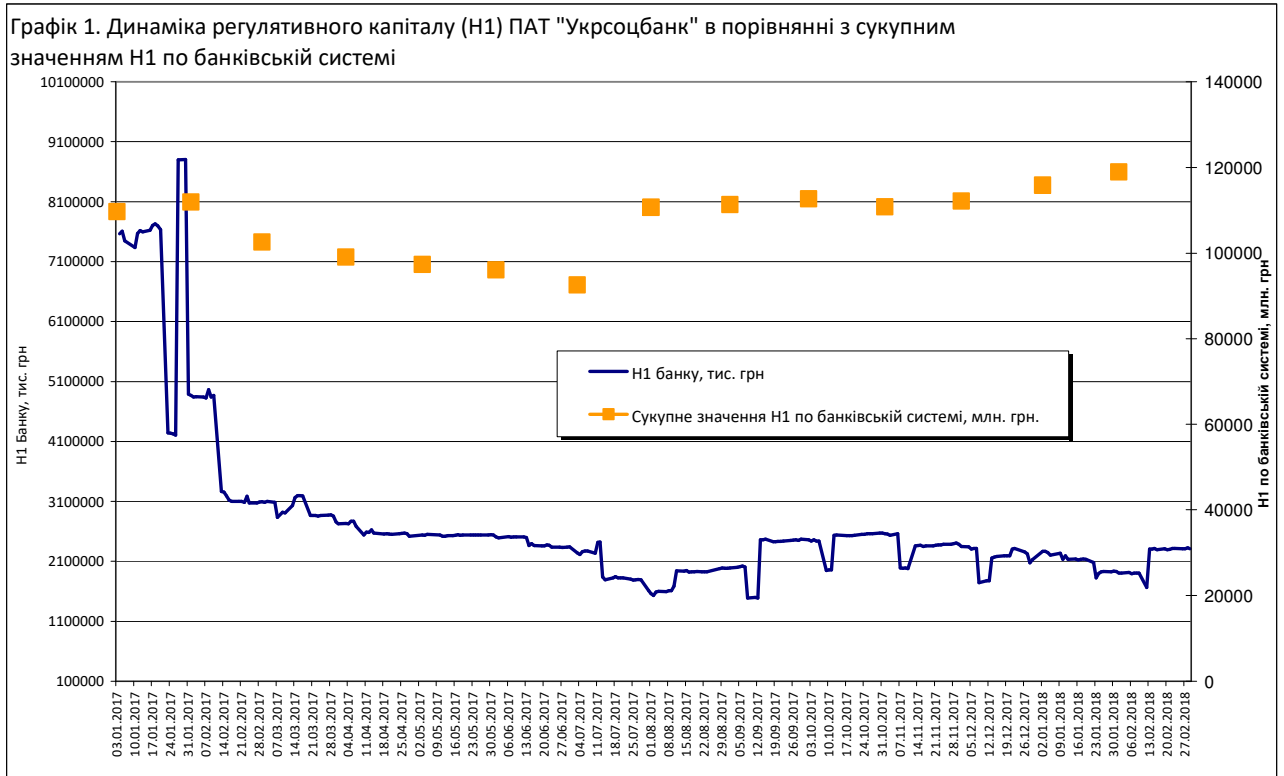
Власний капітал ПАТ "УКРСОЦБАНК" у 2017 року, млн грн, %

Показник	01.01.2018	01.01.2017	Зміна	Темп приросту
Статутний капітал	16 545,99	16 545,99	0,00	0,00%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-22 860,33	-21 198,55	-1 661,78	-
Усього власного капіталу	5 156,64	8 268,62	-3 111,98	-37,64%
Усього зобов'язань та власного капіталу	29 248,96	37 098,31	-7 849,35	-21,16%
Співвідношення між статутним капіталом та власним капіталом	320,87%	200,11%	120,76 п.п.	-

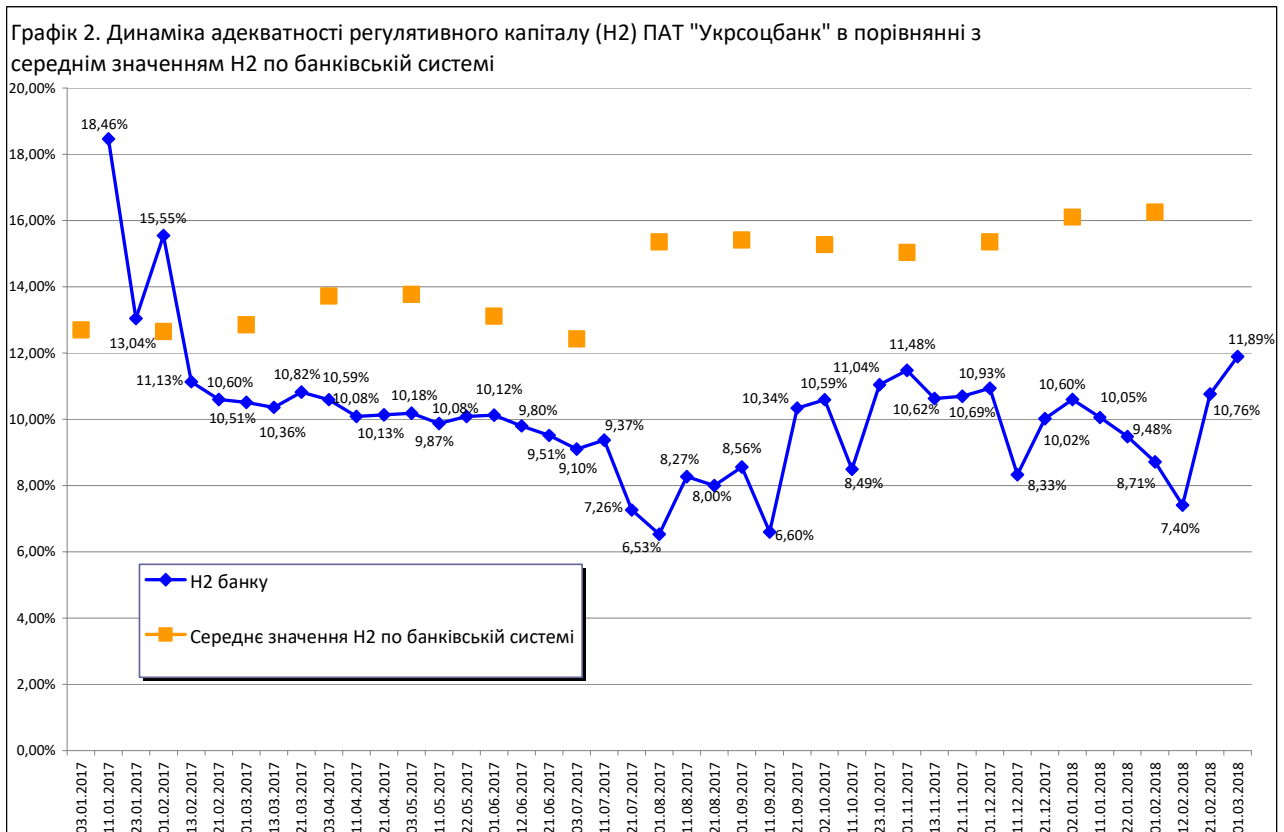
Джерело: данні НБУ

Вивчення динаміки регулятивного капіталу показало, що протягом останніх 14 місяців регулятивний капітал Банку коливався у діапазоні 1,487 – 8,804 млрд грн. Банк не допускав зниження нормативу регулятивного капіталу та статутного капіталу нижче встановленого НБУ мінімуму. Протягом останніх 14 місяців спочатку (до 03.08.2017) спостерігалась тенденція до зниження регулятивного капіталу, а після 03.08.2017 р. зниження Н1 було призупинене і до кінця року норматив Н1 Банку коливався у допустимих межах.

Внаслідок отримання позитивних ефектів у сумі 1,551 млрд грн від внесення змін до нормативно-правового акту Національного банку України щодо оцінки кредитних ризику та у сумі 0,294 млрд грн на капітал І рівня від реалізації нерухомого майна за рахунок зменшення збитків минулих років на суму дооцінки за цими об'єктами, рішенням Правління Національного банку України від 18.01.2018 р. було визнано виконаними в повному обсязі вимоги щодо докапіталізації Укрсоцбанку за результатами діагностичного обстеження.

Аналіз динаміки Н2 Банку показав, що протягом всього періоду аналізу цей норматив коливався у діапазоні 6,53%-18,46%, проте не виходив за межі граничного значення, визначеного постановою Правління Національного банку України від 15.04.2015 р. №260. З лютого 2018 року Банк демонструє позитивну динаміку щодо зростання рівня достатності (адекватності) регулятивного капіталу з досягненням на початок березня значення 11,89%, що перевищує граничне значення, встановлене нормативно-правовими актами НБУ. (Графік. 2).

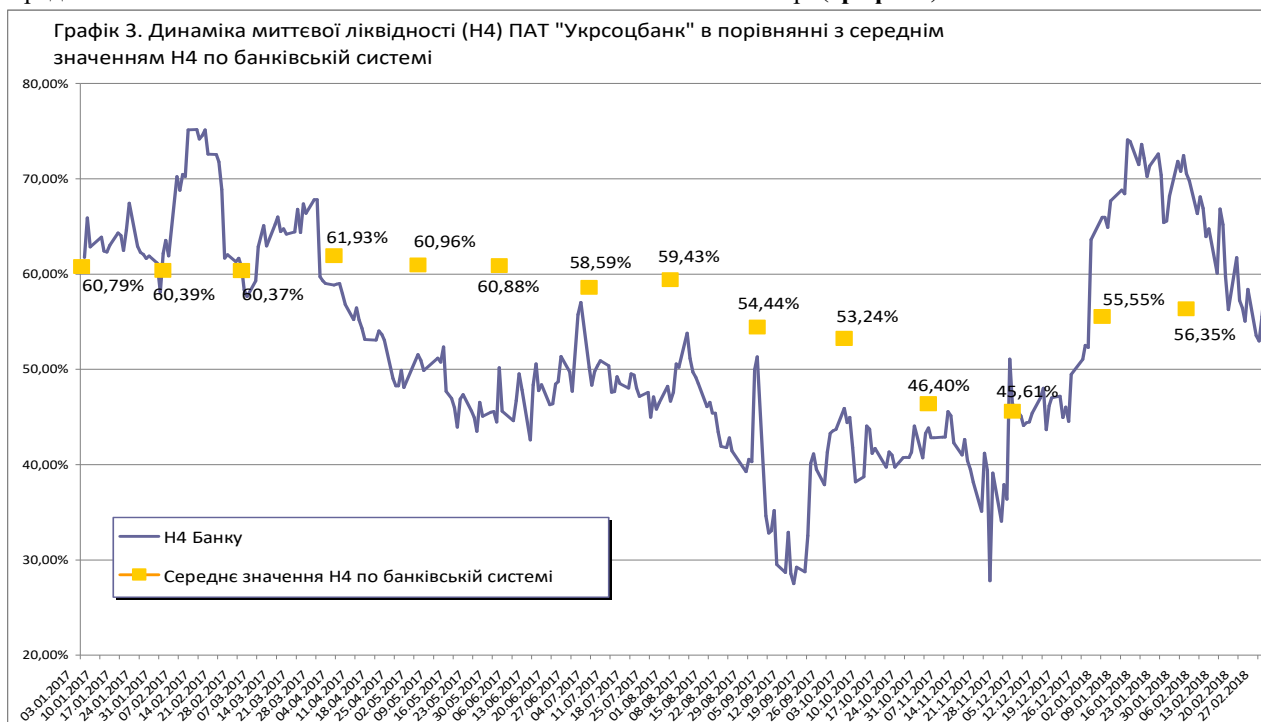

Отже, у період міграції активів та пасивів між Укрсоцбанком та ПАТ «АЛЬФА-БАНК» нормативи Н1 та Н2 Укрсоцбанку були досить динамічними. Банк мав власну, затверджену НБУ, програму докапіталізації, в рамках якої вимоги з докапіталізації були визнані НБУ виконаними у січні 2018 року. У березень 2018 року Укрсоцбанк увійшов із Н2 на рівні 11,89% та Н1 – у сумі 2,31 млрд грн. Агентство допускає у подальшому

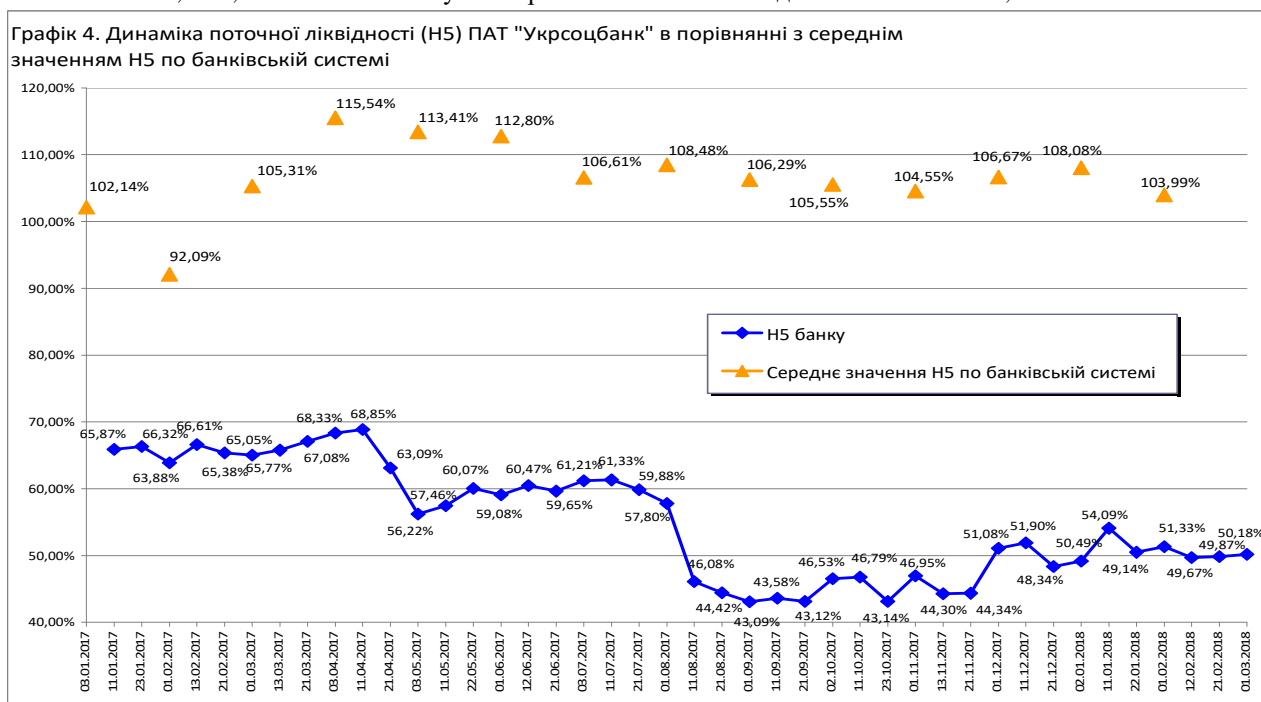
коливання Н1 та Н2 Банку, але вважає, що під час процесу інтеграції Укрсоцбанку та ПАТ «АЛЬФА-БАНК» такі коливання є допустимими.

5. Ліквідність

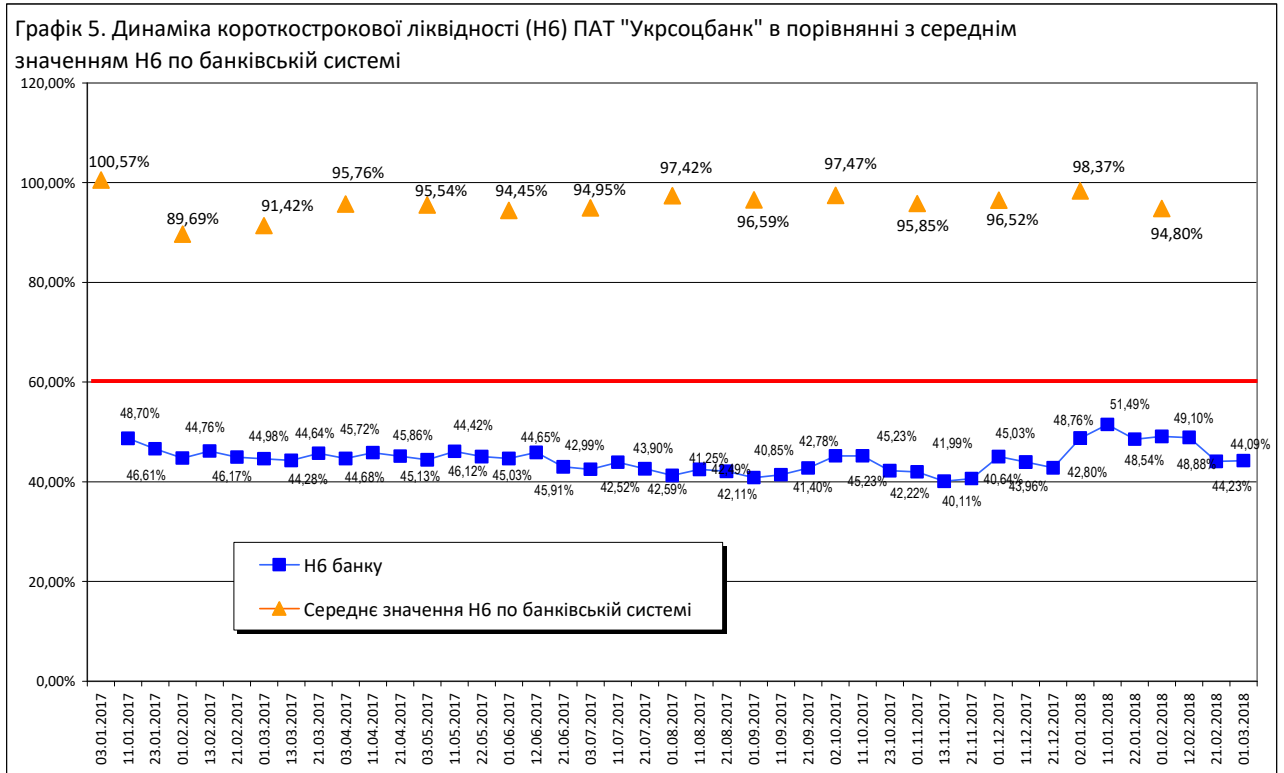
Протягом всього періоду аналізу (останні 14 місяців) Укрсоцбанк мав досить вагомий запас миттєвої ліквідності (Н4). За весь період аналізу Н4 Банку жодного разу не порушувався. Крім того, максимальних значень Н4 Банку досягав 13.02.2017 (75,19%) та 11.01.2018 (74,11%). У березень 2018 року Банк увійшов з нормативом Н4 58,77%, що на 38,77 п.п. перевищувало граничне значення, встановлене НБУ, і було вище середнього значення Н4 по банківській системі станом на 01.02.2018 р. (графік 3).

Аналогічна картина спостерігалась і після аналізу динаміки нормативу поточної ліквідності Банку (Н5). Протягом всього періоду аналізу Н5 Банку коливався у діапазоні 43,12%-68,85%. Станом на 01.03.2018 року, Н5 становив 50,18%, тобто Банк виконував норматив поточної ліквідності із запасом 10,18 п.п.

Норматив Н6 не виконувався Банком протягом всього періоду аналізу. Зокрема, протягом всього періоду аналізу Н6 Банку коливався на рівні 40,11%-51,49%, при граничному значенні Н6 на рівні 60% (графік 5).

Порушення нормативу Н6 було викликано двома факторами:

1. Визнання зниження якості кредитного портфеля і дорезервування, з одночасним непроведенням конвертації боргу в капітал, через причини, які Агентство вважає об'єктивними, але які не можуть бути розкриті у рамках публічного рейтингового звіту.
2. Міграцією активів і пасивів з балансу Укрсоцбанку на баланс ПАТ «АЛЬФА-БАНК», з випереджаючими темпами міграції пасивів.

Банк працює над приведенням нормативу до нормативного значення і до кінця 2018 р Банк планує усунути порушення за нормативом короткострокової ліквідності Н6, для чого:

1. Узгодив з НБУ план приведення фактичного значення Н6 до нормативного значення, який виконується з випередженням графіку;
2. Продає непрофільні активи і будівлі / обладнання відділень, які закриваються;
3. Використовує для підтримки ліквідності міжбанківський ліміт ПАТ «АЛЬФА-БАНК».

Потрібно відзначити, що обидва банки в аспекті управління ліквідністю, включаючи нормативи ліквідності, управляються єдиною командою казначейства. З урахуванням проведеної міграції активів як підготовчого процесу об'єднання, розуміючи і передбачаючи можливі наслідки такої міграції, ПАТ «АЛЬФА-БАНК» встановив кредитний ліміт на Укрсоцбанк в розмірі 200 млн дол. США терміном до 2-х років, який узгоджений на всіх управлінських ланках Групи та з Національним банком України. В аспекті забезпечення ліквідності, ліміт може бути задіяний в тому розмірі, в якому того вимагає стан ліквідності Укрсоцбанк.

Таким чином, Укрсоцбанк дотримувався консервативної стратегії управління миттєвою ліквідністю, виконував норматив поточної ліквідності із помітним запасом до граничного значення, але систематично номінально не дотримувався нормативу короткострокової ліквідності Н6 через дорезервування та міграцію активів та пасивів між банками в процесі інтеграції. Оскільки на Укрсоцбанк відкритий ліміт у розмірі 200 млн дол. США терміном до 2 років і він може бути використаний в тому розмірі, в якому того вимагає стан ліквідності Укрсоцбанку, Агентство вважає порушення Н6 формальним фактором, який не може прямо впливати на рівень забезпеченості ліквідністю Укрсоцбанку.

6. Структура та якість активів

Сприймаючи данні таблиці 4, потрібно розуміти, що на динаміку та структуру активів Укрсоцбанку суттєво впливають процеси міграції активів та пасивів між Укрсоцбанком та ПАТ «АЛЬФА-БАНК». Втім, протягом 2017 року частка кредитів у чистих активах Банку не змінилась і стабільно перевищувала 52%, основною дохідною статтею Банку залишались кредити (табл. 4).

Активи ПАТ "УКРСОЦБАНК" за 2017 рік, млн грн, %

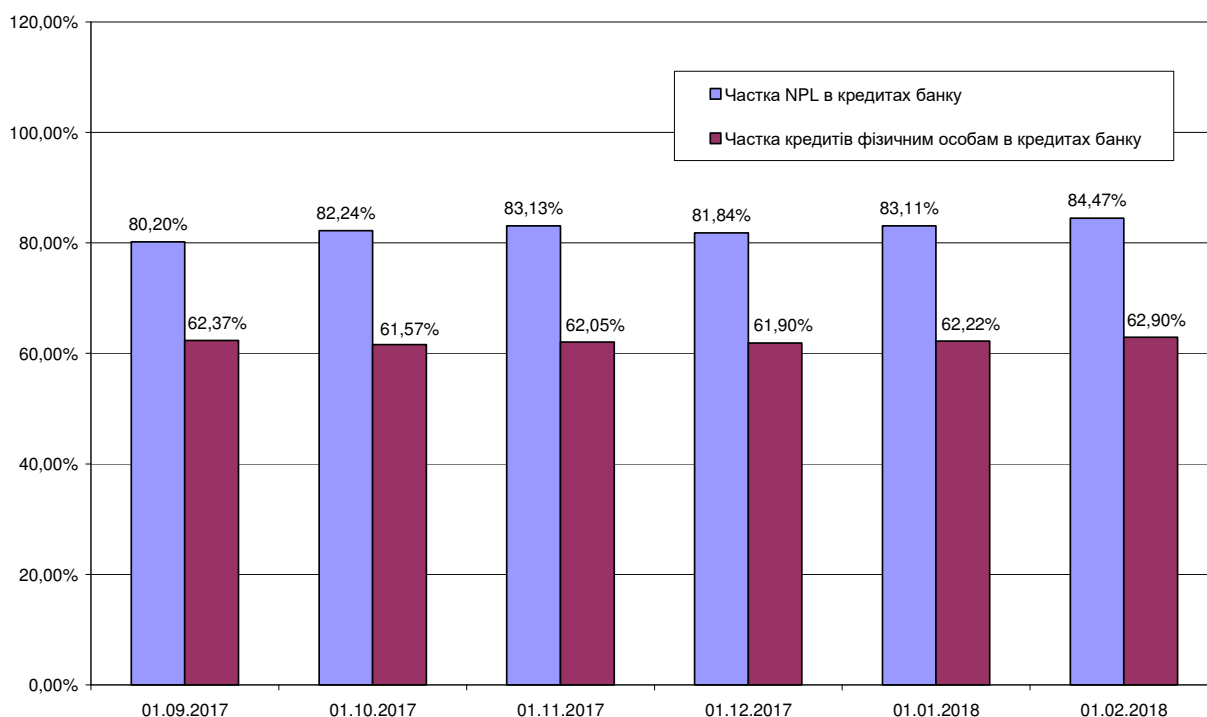
Показники	01.01.2018		01.01.2017		Зміна	Темп приросту
	млн грн	%	млн грн	%		
Чисті активи, всього	29 248,96	100,00%	37 098,31	100,00%	-7 849,35	-21,16%
Грошові кошти та кошти в НБУ	1 786,07	6,11%	9 133,67	24,62%	-7 347,60	-80,45%
Кошти в інших банках	3 410,37	11,66%	261,11	0,70%	3 149,26	1 206,10%
Кредити та заборгованість клієнтів	15 323,34	52,39%	19 627,37	52,91%	-4 304,03	-21,93%
Інші активи (активи, що не увійшли до складу ключових статей)*	8 729,18	29,84%	8 076,16	21,77%	653,02	8,09%

Джерело: Джерело: данні НБУ

Примітка: * — стаття розрахована як різниця між активами всього та сумою ключових статей активів, наведених у таблиці 4

Вивчення статистики за другу половину 2017 року та за січень 2018 показало, що частка NPL у кредитах Банку була дуже високою і не опускалась нижче 80,2%, що значно більше ніж середнє значення по банківській системі.

Графік 6. Данні про частку NPL і кредитів фізичним особам в кредитном портфелі банку

До кінця 2018 року Банк планує скоротити портфель NPL на 16% в порівнянні з 1 листопада 2017 року, за рахунок проведення претензійно-позовної роботи, самовикupu кредитів позичальниками, реалізації застав і реструктуризації проблемних позичальників.

За проблемними кредитами корпоративним клієнтам, зокрема кредитами малому та середньому бізнесу, Укрсоцбанк буде застосовувати індивідуальний підхід щодо погашення / врегулювання такої заборгованості. Зокрема, до кінця 2017 року вже повернуто еквівалент 91,5 млн грн, а в 2018 році планується повернути ще більшу суму. Наприклад, з метою ефективного використання власних ресурсів, для роботи з NPL-портфелями автокредитів Укрсоцбанк співпрацює з низкою колекторських компаній.

В цілому, стан кредитного портфелю Банку відповідав сформованим Банком резервам. Більше 60% кредитного портфелю Банку було представлено кредитами фізичним особам. Як правило, кредитні портфелі, сформовані на основі позик фізичним особам, є більш ліквідними. Робота Банку із NPL-портфелем у 2017 році була результативною, відповідно, є підстави для позитивного прогнозу на 2018 рік.

7. Доходи та прибуток

Дохідні активи Банку відповідали його видаткам за пасивами. Відповідного висновку можна дійти після аналізу динаміки чистого процентного доходу (ЧПД) Банку за 2016-2017 рр. Укрсоцбанку вдалось забезпечити зростання ЧПД Банку із 318,46 до 464,57 млн грн або на 45,88% (табл. 5).

Ключові статті доходів та фінансовий результат ПАТ "УКРСОЦБАНК" у 2017 році, млн грн, %

Показник	2017	2016	Зміна	Темп приросту
Процентні доходи	2 010,02	2 571,31	-561,29	-21,83%
Чистий процентний дохід	464,57	318,46	146,11	45,88%
Чистий комісійних дохід	797,23	716,43	80,80	11,28%
Торговий результат	195,32	949,99	-754,67	-79,44%
Фінансовий результат	-3 094,64	-14 747,45	11 652,81	-
Співвідношення прибутку до власного капіталу	-60,01%	-178,35%	118,34 п.п.	

Також Агентство звертає увагу на зростання чистого комісійного доходу Банку до 797,23 млн. грн. та на наявність позитивного торговельного результату. За 2017 рік Укрсоцбанк значно скоротив розмір збитку, але його діяльність все ще залишалась збитковою. У 2018 році Банком заплановано ряд заходів, які дозволять йому значно скоротити збитки. Агентство вважає дієвими відповідні заходи:

1. Завдяки заміщенню в процесі міграції більш дорогих клієнтських роздрібних пасивів дешевшим міжбанківським фондуванням, на 35% скоротяться процентні витрати, що позитивно позначиться на чистому процентному доході Банку і його фінансовому результаті.
2. У 2018 році порівнянні з 2017 роком Банк планує на 25% збільшити загальні операційні доходи (за рахунок збільшення чистого процентного доходу – на 61%, і нарощування інших операційних доходів – на 30%) і на 16% скоротити адміністративно-господарські витрати та інші операційні витрати, за рахунок оптимізації філіальної мережі.
3. Також протягом 2018 року Банк планує скоротити відрахування в резерви більше ніж на 60% і за підсумками 2018 року вийти на операційну прибутковість.

Таким чином, за 2017 рік Укрсоцбанк збільшив ключові статті доходів, забезпечив позитивний торговельний результат, домогся значного скорочення збитків. На 2018 рік Банк має план дій, заснований на конкретному переліку заходів (заміщення джерел ресурсів на більш дешеві, оптимізація регіональної мережі, продовження ефективної роботи із NPL і т.д.) щодо повернення до операційної прибутковості.

8. Фактор об'єднання ПАТ «УКРСОЦБАНК» та ПАТ «АЛЬФА-БАНК» (Україна)

При придбанні Укрсоцбанку, АВН Holdings S.A. відразу анонсував, що в майбутньому ПАТ «АЛЬФА-БАНК» і Укрсоцбанк об'єднаються в єдиний банк. На момент проведення рейтингового дослідження в управлінському аспекті це вже єдина організація, хоча юридично вони існують окремо. Обидва банки функціонують в стані міграції активів і пасивів та підготовки до завершення реорганізації в перспективі найближчих 12 місяців.

Укрсоцбанк в частині фінансових показників виглядає гірше ніж ПАТ «АЛЬФА-БАНК», але для рейтингової оцінки це не має значення в аспекті здатності Укрсоцбанку виконувати свої зобов'язання, тому де-юре обидва банки – це поки ще дві юридичні особи, але де-факто вони вже працюють як одна установа, тобто:

- ПАТ «АЛЬФА-БАНК» і Укрсоцбанк – частини однієї банківської групи, яка розглядає обидві установи, як єдину бізнес-модель,
- обидва банки управляються єдиною командою менеджерів в рамках єдиної стратегії,
- вже більше року здійснюється міграція активів між банками, яка завершиться об'єднанням балансів в результаті утворення єдиної юридичної особи (при цьому Банк уже анонсував свої плани щодо реорганізації).

9. Інші фактори, які враховано при рейтинговій оцінці

Агентство провело аналіз участі Банку у судових спорах через Єдиний державний реєстр судових рішень. На думку Агентства, Укрсоцбанк веде активну претензійну роботу у судах України, спрямовану на повернення кредитів.

Агентство не виявило будь-яких спорів Банку з державними органами влади, результат яких міг би суттєво вплинути на фінансовий стан Банку.

Топ-менеджмент Банку має солідну ділову репутацію та великий досвід роботи у банківському секторі як в Україні, так і за кордоном.

10. Узагальнення результатів оцінки

Рейтинговий комітет РА «Експерт-Рейтинг» прийняв рішення про присвоєння довгострокового кредитного рейтингу ПАТ «УКРСОЦБАНК» (код ЄДРПОУ 00039019) на рівні uaAAA за національною шкалою. Банк або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAAA характеризується найвищою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими банками або борговими інструментами. Приймаючи рішення про присвоєння кредитного рейтингу за національною шкалою, Агентство керувалося результатами аналізу фінансової та статистичної звітності Банку за підсумками 2017 року, а також окремих форм статистичної звітності Банку за січень-лютий 2018 року.

Відповідний рівень рейтингу на думку Агентства обґрунтований наступними ключовими факторами:

1. При придбанні ПАТ «УКРСОЦБАНК» ABN Holdings S.A. відразу анонсував, що в майбутньому ПАТ «АЛЬФА-БАНК» і ПАТ «УКРСОЦБАНК» об'єднаються в єдиний банк. На момент проведення рейтингового дослідження в управлінському аспекті це вже була єдина організація, хоча юридично вони існували окремо. Обидва банки живуть в стані міграції активів і пасивів та підготовки до об'єднання двох банків в перспективі найближчих 12 місяців. Відповідний фактор впливає як на показники ПАТ «УКРСОЦБАНК», так і на його кредитний рейтинг, який за визначенням має обмежений горизонт дії. Через те що у банків єдиний акціонер, єдина управлінська команда та вже запущений механізм міграції активів ПАТ «АЛЬФА-БАНК» і ПАТ «УКРСОЦБАНК» повинні мати однаковий рівень кредитного рейтингу. Не зважаючи на даний висновок Агентство провело аналіз роботи Банку за стандартною методологією.

2. Розглядаючи ПАТ «УКРСОЦБАНК» як частину єдиної фінансової групи, яка найближчим часом перетвориться у єдиний банк, Агентство вважає, що ринкова частка такого об'єданого банку може коливатись у межах 5-7% чистих активів банківської системи України. Об'єднання банків призведе до синергетичного ефекту через економію на витратах, а сама частка 5-7% є доволі великою для того, щоб відігравати на українському банківському ринку в цілому, і зокрема у сегменті недержавних банків, значну роль.

3. У перспективі об'єднаний банк ПАТ «АЛЬФА-БАНК» та ПАТ «УКРСОЦБАНК» буде мати у якості акціонерів інвестиційний фонд MSP Stiftung та АВНН із міноритарною часткою UniCredit S.p.A. Угода з MSP Stiftung збільшує вплив європейських інвесторів на управлінські процеси у майбутньому об'єданому банку та створює гарні передумови для залучення нового капіталу для розвитку банку у разі необхідності.

4. У період міграції активів та пасивів між ПАТ «УКРСОЦБАНК» та ПАТ «АЛЬФА-БАНК» нормативи Н1 та Н2 ПАТ «УКРСОЦБАНК» були досить динамічними. Банк мав власну, затверджену НБУ, програму докапіталізації, яку виконав у січні 2018 року. У березень 2018 року ПАТ «УКРСОЦБАНК» увійшов із Н2 на рівні 11,89% та Н1 у сумі 2,31 млрд грн. Агентство допускає у подальшому коливання Н1 та Н2 Банку, але вважає, що під час процесу інтеграції ПАТ «УКРСОЦБАНК» та ПАТ «АЛЬФА-БАНК» такі коливання є припустимими.

5. ПАТ «УКРСОЦБАНК» дотримувався консервативної стратегії управління миттєвою ліквідністю, виконував норматив поточної ліквідності із помітним запасом від граничного значення, але не дотримувався нормативу короткострокової ліквідності Н6 через дорезервування та міграцію активів та пасивів між банками під час реорганізації. При цьому, Банком в повному обсязі виконується графік приведення нормативу Н2 до нормативного значення, погоджений Національним банком України. Оскільки на ПАТ «УКРСОЦБАНК» відкритий ліміт у розмірі 200 млн дол. США терміном до 2 років і він може бути використаний в тому розмірі, в якому того вимагає стан ліквідності ПАТ «УКРСОЦБАНК», Агентство вважає порушення Н6 формальним фактором, який не може прямо впливати на рівень забезпеченості ліквідністю ПАТ «УКРСОЦБАНК».

6. В цілому, стан кредитного портфелю Банку відповідав сформованим Банком резервам. Більше 60% кредитного портфелю Банку було представлено кредитами фізичним особам. Як правило, кредитні портфелі, сформовані на основі позик фізичним особам, є більш ліквідними. Робота Банку із NPL-портфелем у 2017 році була результативною, відповідно, є підстави для позитивного прогнозу на 2018 рік.

7. За 2017 рік ПАТ «УКРСОЦБАНК» збільшив ключові статті доходів, забезпечив позитивний торговельний результат, домогся значного скорочення збитків. На 2018 рік Банк має план дій, заснований на конкретному переліку заходів (заміщення джерел ресурсів на більш дешеві, оптимізація регіональної мережі, продовження ефективної роботи із NPL і т.д.) щодо повернення до операційної прибутковості.

ДОДАТОК А

Обмеження на використання рейтингового звіту

Кредитний рейтинг Рейтингового агентства "Експерт-Рейтинг" є думкою його аналітиків, що відображає здатність емітента (цінних паперів) дотримуватися фінансових зобов'язань. Кредитні рейтинги мають імовірнісний природу, тому не можуть бути рекомендацією до купівлі або продажу цінних паперів чи до використання послуг емітента, банку, страховика. При присвоєнні і підтримці рейтингів і прогнозів по рейтингах РА "Експерт-Рейтинг" покладається на фактичну інформацію, яку Агентство отримує від емітентів і андеррайтерів, а також з інших джерел, які Агентство вважає надійними. Емітент, його аудитор і андеррайтер, а також інші консультанти відповідають за точність інформації, яку вони надають РА "Експерт-Рейтинг" або публікують у відповідності із вимогами діючого законодавства.

РА "Експерт-Рейтинг" не оцінює ризики, пов'язані зі стосунками емітентів, банків, страховиків з НБУ, НКЦПФР, Нацкомфінпослуг та податковою владою, якщо Єдиний державний реєстр судових рішень або інші публічні джерела, що заслуговують довіри, не містять фактів, що вказують на можливе невиконання емітентами, банками, страховиками вимог регуляторів, які загрожують їм втратою платоспроможності. РА "Експерт-Рейтинг" не оцінює ймовірний результат судових процесів між емітентом і його контрагентами, між емітентом і державою. РА "Експерт-Рейтинг" не оцінює політичних, природних та військових ризиків, розвиток впливу яких не залежить або слабо залежить від Агентства, клієнта або Уряду України. Дане обмеження є невід'ємною частиною будь-якого рейтингового звіту.

Довгостроковий кредитний рейтинг присвоєно за національною шкалою, яка затверджена Кабінетом міністрів України Постановою № 665 від 26 квітня 2007 року.